

המחלקה לפוליטיקה וממשל

עירוניות ופוליטיקה

2 נק"ז

פרופ' חיים יעקובי
רכזת: אליה מילנר
סימטר ב' יום ה' 12-14

מטרת הקורס היא לבחון ולנתח את המאפיינים הפוליטיים של העיר ואת השפעתם על עיצוב המרחב. במישור התיאורטי הקורס ידון בהתפתחותה של העיר המודרנית ביחס לתופעות חברתיות ופוליטיות מרכזיות כגון התפתחות הקפיטליזם, הלאומיות, ותהליכי הגלובליזציה. נקודות ההתייחסות התיאורטיות ישענו על מגוון תפישות מסורתיות וביקורתיות ביחס לפוליטיקה של העיר כמו גם על דוגמאות מערים ברחבי העולם ובישראל. אלו ישמשו כבסיס לניתוח התהליכים הפוליטיים, החברתיים והתרבותיים העומדים בבסיס ייצור המרחב העירוני. הקורס מבוסס על הרצאות והרצאות אורח וייערך בו סיור חובה לכל המשתתפים.

חובות הקורס ומרכיבי הציון:

30% נוכחות חובה והשתתפות פעילה (יש להביא דו"ח קריאת החובה לכיתה לכל השיעורים). היעדרות מהסיור או מ-3 שיעורים משמעה ביטול מיידי של ההשתתפות בקורס
40% דו"ח סיור
40% עבודת בית

קריאת חובה נמצאת באתר הקורס

הנושאים שילמדו וביבליוגרפיה נבחרת:

1. הפוליטיקה של העיר - מבט היסטורי ומושגי

Celik, Z. 1999. New Approaches to the "Non-Western" City. The Journal of the Society of Architectural Historians Vol. 58 No. 3 pp. 374-381.

Holston, J., (1989). The Modernist City - An Anthropological Critique of Brasilia. Chicago and London: The University of Chicago Press.

Lefebvre, H., (1991). The Production of Space. Oxford, U.K & Cambridge, USA: Blackwell.

2. העיר הקולוניאלית

Chatterjee, S., and Kenny J. T., (1999). "Creating a New Capital: Colonial Discourse and the Decolonization of Delhi". Historical Geography, 27, pp.: 73-98.

King, D. A., (1990). Urbanism, Colonialism and the World Economy - Cultural and Spatial Foundations of the World Urban System. London and New York: Routledge. Chapters 2, 3

3. העיר ופרוייקט המודרניות

זימל, ג., (2004). "העיר הגדולה וחיי הנפש". בתוך: אורבניזם: הסוציולוגיה של העיר המודרנית. רסלינג.
Engels, F., (1845) [1996]. "The Great Towns". In: Legates, R. T., and Stout, F., (eds.) The City Reader. London and New York: Routledge. p.p: 46-55

4. לאומיות והעיר

אנדרסון, ב., (1991) [1999], (תרגום: דן דאור). קהילות מדומינות. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.
Yacobi, H., (2004a). "Form Follows Metaphors: The Case of the New Israeli High Court Building in Jerusalem". *The Journal of Architecture*, 233-253.
Yiftachel, O. and Yacobi, H., (2002). "Planning a Bi-National Capital: Should Jerusalem Remain United?". *Geoforum* 33, 137-145.

5. ערים מקוטבות

Boal, F. W., (2002), "Belfast: Walls Within". In: *Political Geography*, 21 (5) pp.: 687-694.
Bollens, S. A., (2000). *On Narrow Ground: Urban Policy and Ethnic Conflict in Jerusalem and Belfast*. Albany: State University of New York Press.

6. מודרניות אלטרנטיבית

Yacobi, H. and Shechter, R. 2005. *Rethinking Cities in the Middle East: Political economy, Planning and the Lived Space*, *The Journal of Architecture*. 499-515
Appadurai, A. 1996. *Modernity at Large*. University of Minnesota Press.

7. סגרגציה והעיר

Katznelson, I. (1996). "Social Justice, Liberalism and the City". in A. Merrifield and E. Marcuse, P. (1995). "Not Chaos, but Walls: Postmodernism and the Partitioned City", In: Watson, S. and Gibson, K.(eds.). *Postmodern Cities and Space*. Oxford: Blackwell, pp. 187-198.
Yacobi, H., (2004b). "From Urban Panopticism to Spatial Protest". *Surveillance and Society*, 2 (1), pp.: 55-77.

8. מחאה והזכות לעיר

דה סרטו, מ', 1997. "המצאת היומיום", *תיאוריה וביקורת* 10 (קיץ): 24--25.
יעקובי, ח., (2003). "על חיי השגרה בעיר המעורבת לוד". ג'מאעה י', ע"מ: 109-69.
Castells, M., (1983). *The City and the Grassroots: A Cross-Cultural Theory of Urban Social Movement*. Arnold. U.K.
Holston, J. (1999). "Spaces of Insurgent Citizenship", In: Holston J. (ed.), *Cities and Citizenship*, Durham, NC.: Duke University Press, pp. 155-173.
McCann, J. Eugene. (2002). "Space, Citizenship, and the Right to the City: A Brief Overview", *GeoJournal*, 58, pp. 77-79.

9. גלובליזציה והעיר

מונטרסקו, ד', ור' פביאן, 2003. "ג'נטריפיקציה וגלובליזציה ביפו", *תיאוריה וביקורת* 23 (סתיו): 141--178.

שנל, י., ואלכסנדר, מ., (2002). *מדיניות עירונית כלפי מהגרי עבודה: לקחים מתל אביב-יפו*. ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

Fenster, T., and Yacobi, H., (2005). "Whose City Is It? On Urban Planning and Local Knowledge in Globalizing Tel Aviv-Jaffa", *Planning Theory and Practice*, 6 (2), 191-211.

Sassen, S. (1991). *The Global City: New York, London, Tokyo, Princeton*, Princeton University Press.

10. העיר הפוסטקולוניאלית

Comaroff, J. and J. Comaroff 2000. "Naturing the Nation: Aliens, Apocalypse and the Postcolonial State." *Hagar: International Social Science Review* 1(1): 8-40.

Jacobs, J. M., (1996). *Edge of Empire*. London and New York: Routledge.

רוטברד, ש., 2005. *עיר לבנה, עיר שחורה*. בבל, תל אביב
שנהב, י., 2005. "קולוניאליות והמצב הפוסטקולוניאלי". בתוך: שנהב, י., (עורך). *קולוניאליות והמצב הפוסטקולוניאלי*. מכון ון ליר ירושלים והקיבוץ המאוחד, 9-21.

11. רב תרבותיות והעיר

- McCann, J. Eugene. (2002). "Space, Citizenship, and the Right to the City: A Brief Overview", *GeoJournal*, 58, pp. 77–79.
- Sandercock, L., (2000). "When Strangers Become Neighbours: Managing Cities of Difference". *Planning Theory and Practice*, 1 (1), p.p.: 13-20.
- Vertovec, S. (1998). "Multicultural Policies and Modes of Citizenship in European Cities", *International Social Science Journal*, 156, pp. 187-199.
- בלנק, י', 2003. "אין מולדת להומואים", *תיאוריה וביקורת* 23 (סתיו): 83--111.
- יונה, י', (2005). "לקראת רב-תרבותיות בישראל: היבטים מרחביים". בתוך: קלוש, ר. וחתוקה, ט., (עורכות). *תרבות אדריכלית - מקום, ייצוג, גוף. רסלינג, תל אביב.*